DE CONSTITUTIONEEL.

NIEUWE 'SGRAVENHAAGSCHE COURANT.

N°. 30. **Zaturdag 3 November.** **1855.**

Uitgever : **C. H. SUSAN, Jr.**, te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten : **M. Schooneveld & Zoon**, te Amsterdam.
Brieven **franco** aan het Bureau : Jan-Hendrikstraat, N°. 259, te 's Gravenhage.

Deze Courant verschijnt alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.
Abonnementsprijs voor 3/m: **ƒ 4.50**; franco per post **ƒ 5.50**.
Advertentiën van 1—6 regels **ƒ 1**. Voor elken regel meer **15 cents**; behalve **35 cents** zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van **ƒ 1**, het zegelgeld daaronder begrepen.

De Staatsbegrooting voor 1856.

VI.

Twee voorname hoofdstukken der begrooting: *Marine* en *Oorlog* schijnen bovenal, althans naar het Voorloopig Verslag over die hoofdstukken te oordeelen, het doelwit der oppositie te zullen worden bij de discussiën, welke eerlang over de Staatsbegrooting moeten plaats hebben.

Het verschijnsel is zeer natuurlijk.

In de eerste plaats herinneren die beide hoofdstukken altijd en gedurig aan een grooten mislag, door vorige Ministeriën en door het laatste niet het minst begaan. Het hooge cijfer, waarop zij thans noodwendig moeten worden opgevoerd, heeft men — na aftrek van hetgeen het gevolg is van de duurte der tijdsomstandigheden — juist te danken aan *die* kwalijk begrepen zucht van spaarzaamheid, welke, om gelden op te leggen, door verval, de waarde van de eigendommen des Staats doet verminderen of de veiligheid van moederland of koloniën in gevaar brengen.

In de tweede plaats bedragen die hoofdstukken de meeste millioenen; en naar het ongerijmde stelsel der oppositie, in een onzer vorige artikelen bereids ontwikkeld, worden reeds daarom alléén die hoofdstukken het meest vatbaar geacht voor bezuiniging, voor besnoeijing of inkrimping.

Wanneer men dan ook aandachtig nagaat al hetgeen tegen die beide hoofdstukken is aangevoerd — wij hebben hier de algemeene strekking op het oog en treden niet in eene beoordeeling van soms zeer nietige details, waaromtrent welligt menige opmerking niet ongegrond schijnt — dan zien wij, dat nergens wordt aangewezen, *waarin* de onnoodige uitgaven, die voorgedragen worden, bestaan zouden; dat nergens een *spoor* is te vinden van eenig middel, dat aan de hand gedaan wordt, om in de behoeften van den dienst te voorzien, om voor 's Lands belangen de noodige zorg te dragen voor minder geld.

Al dat stoffen op de glansrijke finantiële uitkomsten van het beheer onder het vorig Ministerie: het verliest zeker waarde, wanneer men daar tegenover stelt het onloochenbare feit, dat men onder dat Ministerie, om tot dergelijke uitkomsten te geraken, op goed geluk af de begrooting voor het Departement van Oorlog percentsgewijs heeft besnoeid en, op schier onverantwoordelijke wijs, onze Marine laten vervallen. Gaat men nu uit van het beginsel — het eenig goede, naar wij meenen — dat hetgeen in deze is misdaan, *moet* worden hersteld: dan weten wij, in gemoede, niet, wat er, in het algemeen, tegen de cijfers, die voor Marine en Oorlog worden aangevraagd, kan worden aangevoerd.

Wat de begrooting van Marine betreft, het komt ons voor, dat men, onbillijk, van den Minister, die aan het hoofd van dat departement staat, te veel vergt met het oog op den korten tijd, gedurende welken hij als raadsman van de Kroon is opgetreden. Nadat het tegenwoordige Ministerie niet geschroomd heeft, de lang bedekte en onder allerlei omwindselen verborgen gehouden wonde voor de vertegenwoordiging des Volks open te leggen, overtuigd als het was dat alleen uit eene ronde openlegging van den toestand, waarin onze Marine was geraakt, het middel tot grondig herstel kon geboren worden, heeft de tegenwoordige Minister van Marine onmiddelijk den goeden weg ingeslagen. Met krachtige hand is hij begonnen een einde te maken aan het algemeen erkend verval van 's Lands vloot. 't Zal wel natuurlijk zijn, dat dit *meer, veel meer* geld kosten moet; dat zijne begrooting dan ook een veel hooger cijfer moet aanwijzen, dan toen men alles liet zoo als 't was, en schier de noodige reparatien, uit eene verkeerd begrepen zuinigheid, achterwege liet. Éénе zaak zal wel bij ieder vaststaan, en het is namelijk deze: Om een einde te maken aan den beklagelijken toestand, waarin onze vloot zich bevindt, om te zorgen dat de veiligheid onzer havens en onzer kostbare koloniën verzekerd zij: moet het vroeger verzuim worden goed gemaakt, moet men beginnen met nieuwe schepen te bouwen. Dat heeft de Minister van Marine dan ook begrepen, daartoe heeft hij het eerst de gelden aangevraagd, het eerst van al de maatregelen genomen. Voor het tegenwoordige is dus de aanneming van een stelsel, naar ons inzien, nog niet de onontbeerlijke voorwaarde tot de goedkeuring van hetgeen de Minister van Marine nu voor herstel en uitbreiding der scheepsmagt aanvraagt. Op hoe kleine of nietige schaal ook men dat stelsel zou willen ingerigt hebben: zeker is het, dat het eerst in de volgende jaren te pas zou kunnen komen te vragen, of men met het bouwen van schepen ook te ver ging? Wat *nu* wordt aangevraagd past zelfs in het meest kleingeestige stelsel, voorziet slechts in de meest dringende behoefte van het oogenblik, en zelfs dan, wanneer in het loopende en aanstaande jaar meer schepen hadden kunnen gebouwd worden, dan men nu voornemens is te doen — iets dat wij zeer wenschelijk zouden geacht hebben — ook dan zou zoodanige aanbouw de grenzen van het meest beperkte stelsel van uitbreiding en herstel niet overschrijden.

Bij de overweging van hetgeen tegen het cijfer der begrooting van Oorlog is aangevoerd, komt men, nagenoeg, tot dezelfde uitkomsten. Dat cijfer had een onaangenamen indruk te weeg gebragt. Waarom? Het antwoord is alweder: »omdat het zoo hoog is.« Maar nergens vinden wij eene aanwijzing, *waarin* vermindering zou kunnen worden aangebragt, *waardoor* het cijfer zou kunnen worden ingekrompen. Voorzeker, zij die de roeping van ons leger beperken tot de handhaving der inwendige rust en veiligheid, die dus ons leger willen zien aangewezen de rol van politiedienaren of maréchaussées, kunnen aantoonen, dat men welligt aan het één vierde van hetgeen gevraagd wordt, genoeg heeft; want ons Volk is rustig van aard en heeft geene talrijke krijgsbenden tot beteugeling noodig. Maar wij gelooven niet, dat zij, die aldus denken, mogen rekenen op den bijval van de groote meerderheid des Volks; wij gelooven niet, dat ons leger, waaraan zoo menige glorierijke herinnering is verbonden, tot die rol mag worden verlaagd. Bovendien, door aldus te handelen, zou gehandeld worden in strijd met de Grondwet. Indien de Regering ons leger inrigtte op dien voet als de oppositie verlangt, dan zou zij den Koning doen verzuimen een der gewigtigste pligten, wier vervulling bij de Grondwet hem is opgelegd. Volgens art. 177 is het een der eerste pligten van alle ingezetenen, het dragen der wapenen »tot *handhaving der onafhankelijkheid* »*van den Staat en tot beveiliging van zijn grondgebied.*« Het volgende artikel (178) draagt aan den Koning »de zorg« op, dat er »ten allen tijde« — dus zoowel in vredes- als in oorlogstijd — »eene *toereikende* zee- »en landmagt onderhouden worde.« De maatstaf van die »toereikendheid« *kan* geen andere zijn dan, volgens art. 177, de handhaving der onafhankelijkheid van den Staat en tot beveiliging van zijn grondgebied. Dat wordt ook volmondig door BOISSEVAIN erkend.

De Koning is, derhalve, volgens de Grondwet verpligt *ten allen tijde*, eene land- en zeemagt te onderhouden, die in staat is, om de onafhankelijkheid van den Staat te handhaven en zijn grondgebied te beveiligen; dus niet enkel eene magt, geschikt om eenige binnenlandsche onrust te smoren, maar ook om aan eene vijandelijke magt daar buiten, naar gelang onzer nationale krachten, het hoofd te bieden. Om daartoe »ten allen tijde« gereed te zijn, zal het voorzeker noodig wezen, het materieel in goeden staat te onderhouden, de miliciens in den wapendienst goed te oefenen, de kaders zoo voltallig mogelijk te houden. Dat alles wordt niet zonder geld gedaan; maar ieder burger, die toch belang heeft zoo bij de handhaving van de binnenlandsche rust als bij de beveiliging van den vaderlandschen grond, geeft gaarne, als hij een degelijk besef heeft van 't gewigt der zaak, per hoofd jaarlijks iets *meer*, dan dat in de ure des gevaars de vaderlandsche grond onverdedigd zou zijn, of weêrloos door de ongeoefendheid van hen, die ja aan de roepstem des Konings gehoor zouden geven, maar wier vaderlandsliefde niet voldoende zou zijn, om den aanval, door de regelen der kunst geleid, af te weren. Voegt men nu daarbij nog de omstandigheid, dat juist door de meer dan voorzigtige besnoeijing van de inrigtingen des legers in de laatste jaren, herstel te noodzakelijker en verhooging van uitgaven te onvermijdelijker is geworden; voorts: dat een niet onaanzienlijk bedrag geld noodig is ten gevolge der plaats gegrepen, zeer aanmerkelijke, verhooging in de prijzen der levensmiddelen en van het paardenvoeder — dan kunnen wij niet inzien, waaruit (met uitzondering welligt van enkele, zeer onbeteekenende posten) de mindere noodzakelijkheid van hetgeen wordt aangevraagd, zou blijken.

Ook in *deze* zaak komt het verschil aan den dag tusschen de wijze, waarop *wij* de Grondwet uitleggen en die der Oppositie. Zij wil besnoeijing van uitgaven quand-même, ten einde met een overschot te kunnen pralen als een welklinkend argument voor de groote menigte, hoezeer de ondervinding reeds heeft doen zien, dat eene kwalijk geplaatste zuinigheid juist tot grootere uitgaven leidt. Zij wil dat, ook dán, wanneer aan de Grondwet een uitleg moet worden gegeven, die niet alleen strijdt met haren geest, maar ook met hare letter. Wij daarentegen willen de uitvoering der Grondwet, ook zelfs dàn, wanneer dat geld kost, ook dàn, wanneer de nakoming van een der eerste pligten, die op den Koning rusten, tijdelijk belet, dat men een zoo groot batig slot overhoude, als geschieden zou wanneer men, ook ten nadeele van het algemeen belang, dien pligt verwaarloozen zou.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Nog altijd blijven te Berlijn en Weenen geruchten wegens hervatting der vredesonderhandelingen in omloop. Een Weener dagblad zegt berigt uit Parijs te hebben, dat Keizer Napoleon bereid is de hand tot eene vredelievende vereffening van den strijd te leenen, dat de grondslag der vier waarborgspunten geenszins opgegeven is en dat geenerlei besnoeijing van het Russisch grondgebied bedoeld wordt. Hetzelfde blad beweert, dat Rusland insgelijks gezind is den vrede, zelfs met aanzienlijke opofferingen, te koopen, en dat dit berigt, met welks overbrenging graaf Colloredo belast was, door het Pruissisch aan het Oostenrijksch Kabinet is medegedeeld, met bijvoeging van de vraag: of dit laatste gezind was, in vereeniging met Pruissen, de voorspraak der Russische voorstellen bij de Westersche Mogendheden te zijn. Hiertoe zou men te Weenen zeer gezind wezen, maar naardien Frankrijk en Engeland reeds herhaaldelijk te verstaan gaven, dat zij van geene bemoeijingen van het Berlijner Kabinet met toekomstige vredesonderhandelingen weten wilden, zou graaf Colloredo van zijne Regering in last hebben den grond te Parijs te peilen, om vervolgens met het Londensch Kabinet dit teeder vraagstuk nader te behandelen. Nog behoort tot deze geruchten, dat de Westersche Mogendheden zich alleen dan tot onderhandelen zullen laten vinden, als het vooruit te berekenen is, dat zulks met gewenscht gevolg geschieden kan.

In een uitgebreid betoog van het *Journal des Débats* wordt er wel van gewaagd, dat gedurende den winter de hervatting van vredesonderhandelingen misschien zal beproefd worden, maar tevens beweerd, dat de zaken thans te ver gekomen zijn, om te kunnen gelooven, dat de vrede zou gesloten worden, alvorens de positie der strijdvoerende magten beter zij afgebakend.

Het *J. des Déb.* erkent, dat het duidelijk blijkt, dat de Russen zich gedurende den winter in de Krim willen handhaven, terwijl het tevens schijnt, dat zij genoegzamen voorraad te Simferopol hebben vereenigd, om den winter af te wachten, vooral bij den aanvoer, die steeds langs den weg van Perekop geschiedt. Die aanvoer kost wel ontzaggelijk veel: de boeren, die die moeten bewerkstelligen, verliezen daarbij niet alleen hun tijd, maar steeds de helft der trek-ossen, die zij moeten aanspannen, en op den langen weg wordt bijna een derde verbruikt door hen, die de konvooijen begeleiden, maar Rusland heeft graan genoeg, om desniettegenstaande voldoenden leeftogt op de benoodigde

plaats te doen aanwezig zijn. Het leger, te Eupatoria vereenigd, zou dien aanvoer wel kunnen onderscheppen, maar de Russen hebben, naar het schijnt, genoegzame troepenafdeelingen langs den weg vereenigd, en eene ruiterbende van 15,000 man dekt voorloopig nog ruimschoots den aanvoer. Tot dusverre heeft althans het garnizoen van Eupatoria slechts enkele verkenningen gedaan, ofschoon het zeker niet zou te verwonderen zijn, wanneer men nog spoedig vernam, dat aan die zijde eenige belangrijke operatie heeft plaats gegrepen. Het ware middel, om de Russen te noodzaken de Krim te verlaten, zou wezen, de hoofdlegers van de operatien der verbondenen te verleggen. Maar om dit te doen, schijnt het saizoen te ver gevorderd, terwijl men Kamiesch en Balaklava zoo maar niet prijs kan geven, of het daar bijeengebragte in eenige dagen kan vervoeren. Behalve uit Eupatoria zou men ook langs den weg van Woronsoff over den berg van Chatirdagh en door de vallei van Salghir op Simferopol kunnen rukken, maar ook deze beweging zou thans te gewaagd schijnen, terwijl zij de medewerking van het leger van Eupatoria zou verhinderen.

Uit Kertch zou het eene dwaasheid zijn te verwachten, dat de verbondenen iets zouden ondernemen. Die positie dient slechts, om meester van de Zee van Azoff te blijven.

Nog spreekt men van eene beweging op Perekop, van het aantasten van Nicolaïeff, van Cherson en zelfs van Berislaw. Om echter in die rigting operatien te beginnen, daartoe zou men minstens een geheel nieuw leger noodig hebben, gelijk Rusland zelf er eene talrijke krijgsmagt bezit. Met der tijd zal men misschien ook aan die zijde de operatien beginnen kunnen. Thans schijnt het verbonden leger in de nabijheid van Sebastopol en Baidar te moeten blijven, en zoolang de hoofdmagt der bondgenooten daar aanwezig is, kan niets het Russische leger noodzaken zijne stellingen te verlaten; dan alleen, wanneer van Eupatoria nog eene operatie plaats kon grijpen. In afwachting daarvan evenwel maakt het verbonden leger in het Zuiden van de Krim zich gereed, om op de plaatsen, waar het thans gevestigd is, te overwinteren.

Een schrijven uit Weenen schat de strijdkrachten der geallieerden op het tooneel des oorlogs op 300,000 man, het Turksche leger, bestaande uit 24,000 manschappen, aan de oevers van den Donau daar niet onder begrepen. Deze troepen zouden verdeeld zijn als volgt: te Battoum, onder Omer-Pacha, 45,000; te Kars, onder Vassif en Williams, 18,000; te Erzerum, onder Vely en Hafiz, 12,000; te Trebizonde, onder Selim, 8000; in de Krim, het gros van het verbonden leger aan de beide oevers der Tscherhaya en der Tschouliou, 95,000; te Eupatoria, onder den generaal Allonville, 60,000; te Kertsch 16,000; te Kinburn 12,000; op weg om het ontschepingscorps aan de monding van den Dnieper te versterken 25,000; te Sebastopol 8,000, en eindelijk de reserve in het kamp van Maslak 10,000 man.

HET OOSTERSCH OORLOGSTOONEEL.

Een van vorst Gortschakoff ontvangen telegraphisch berigt van den 29sten dezer (des avonds), luidt aldus:

»Na vrij sterke demonstratien, van Eupatoria, in de rigting van Simferopol gedaan, is de vijand, zijne bewegingen aanhoudend verontrust en zijnen linkervleugel bedreigd ziende, gisteren binnen Eupatoria terug gekeerd.»

Depêches van Nicolaieff melden, dat zich in de omstreken van Kinburn niet meer dan 60 zeilen bevonden, waarbij 2 stoombooten. Slechts vijf kanonneerbooten waren in de Liman geankerd.

GROOT-BRITTANJE.

Het zenden van troepen naar de Krim duurt voort. Den 30 scheepten zich wederom ongeveer 1100 man, aan boord van Orinoco, te Portsmouth in.

DUITSCHLAND.

De aangelegenheden van den Sondtol houden in de hoogste mate de aandacht bezig. Bij het Engelsch-Zweedsch verdrag van 1841, waaraan zich Rusland later heeft aangesloten, was de staat van zaken dezelfde gebleven. Het verdrag, tusschen Denemarken en Pruissen aangegaan, verviel in 1838. Eerst in 1846 werd er een nieuw aangegaan, zonder aanmerkelijke wijziging. Reeds toen echter stelde Denemarken voor, het tolgeld te kapitaliseren. In 1851 is zoowel het Engelsch, Zweedsch als het Pruissisch verdrag geëindigd. Met stilzwijgen heeft men het sinds dien tijd echter aangehouden, ofschoon zich verschillende stemmen lieten hooren om die verdragen niet meer te vernieuwen. Sinds N. Amerika zijn verdrag bepaald heeft opgezegd, dat sinds 1826 liep, is de zaak op een geheel nieuw terrein gekomen. Men vreest hier evenwel, dat het congres, tot regeling dezer aangelegenheid door Denemarken bijeengeroepen, niet tot veel zal leiden.

FRANKRIJK.

De Keizer en de Keizerin hebben Donderdag jl. wederom een bezoek in het nijverheidspaleis gebragt en aldaar de galerij bezocht van voorwerpen voor huisselijk gebruik, welke door goedkoopheid en deugdelijkheid uitmunten.

De welstand der Keizerin laat voortdurend niets te wenschen over. Dingsdag jl. nog wandelde zij, met den Keizer, een geruimen tijd door de zalen van het nijverheidsgebouw, en dagelijks na het ontbijt speelt zij, op raad der geneesheeren, die haar beweging aanbevolen hebben, eene partij biljart.

— Er wordt gesproken van de oprigting eener divisie kavalerie der Keizerlijke garde, waarover de generaal de Montebello het bevel zou voeren.

— Uit hoofde van de buitengewone duurte der levensmiddelen, heeft de Minister van Marine het daggeld van alle werklieden bij de maritieme arsenalen met 25 centimes daags verhoogd; ook heeft de Minister deze buitengewone toelage van 25 centimes daags toegestaan aan de schrijvers bij de marine, wier jaarlijksch inkomen geene 1000 francs bedraagt.

— Vier en veertig vleeschhouwers dezer hoofdstad hebben voor de regtbank van politie teregt gestaan, wegens overtreding der ordonnantie van den 1sten Oct. op de zetting van het vleesch; de overtredingen bestonden in het niet plaatsen van den prijs op het vleesch, in het boven den gestelden prijs verkoopen, in het weigeren om zonder toevoeging van beenderen te verkoopen, enz. Al de overtreders zijn gestraft, hetzij met 2 of 15 francs boete, dan wel met boete en bovendien één of twee dagen gevangenis.

— Eerlang worden te Parijs twee fraaije beelden van Petrus en Paulus verwacht, welke uit Sebastopol herwaarts afgezonden zijn.

— Sedert eenigen dagen is eene verbazend groote hoeveelheid buitenlandsch graan te Havre, Rouaan, Abbeville en Soissons aangebragt.

DENEMARKEN.

Men schrijft uit Koppenhagen van het begin der vorige maand in de *Gazette des Tribunaux*: Het is meer dan 19 jaar geleden, dat is te zeggen sedert den 29 September 1836, dat op klaarlichten dag een diefstal van omtrent 6000 bankrijksdaalders (15,000 fr.) in gouden en zilveren vreemde munten te Koppenhagen is gepleegd in den winkel van een wisselaar, den heer Ruben-Henriques de jonge, die sedert gestorven is. De policie deed oogenblikkelijk vele huiszoekingen, om de daders op het spoor te komen, maar vruchteloos. Men had sterke verdenking op twee reizigers, die in het hotel *du Nord* logeerden; het huis werd omsingeld, van boven tot beneden doorzocht, maar de twee vreemdelingen waren verdwenen. Later vernam men dat zij Koppenhagen hadden verlaten; het was echter onmogelijk te ontdekken waarheen zij waren gegaan, noch zelfs op welke wijze zij waren vertrokken.

Deze week ontvingen de zonen van den heer Ruben-Henriques, die de zaken van hunnen overleden vader voortzetten, een brief van een notaris uit de Vereenigde Staten van Amerika, waarin hun wordt gemeld, dat zeker heer X..., een rijk burger die gestorven was, een testament had nagelaten, waarin hij heeft verklaard dat hij en zijn broeder, die zich in 1836 te Koppenhagen bevonden, den diefstal ten nadeele van den heer Ruben hadden gepleegd, dat zij het ontvreemde gelijkelijk gedeeld hadden en dat hij de uitvoerders van zijn laatsten wil belastte aan den heer Ruben of diens erfgenamen zijn deel van de ontvreemde som weder ter hand te stellen. Inderdaad bevatte de brief van den notaris een wissel op Londen, op zigt te betalen, bedragende 300 pond St., die 3000 Deensche bankrijksdaalders of de helft van de gestolene som uitmaken.

De broeder en medepligtige van den heer X..., is sedert eenige jaren overleden; hij heeft ook een aanzienlijk vermogen nagelaten, maar geene beschikking van dien aard gemaakt.

Binnenland.

's Gravenhage, 2 November.

Het *Staatsblad* no. 125 bevat een besluit van den 25sten Oct. 1855, tot wijziging van art. 19 van dat van 18 Mei 1818 (*Staatsblad* no. 24), vaststellende het reglement op de rentebetaling der nationale werkelijke rentegevende schuld. Daarbij wordt bepaald, met wijziging van art. 19 van het koninklijk besluit, van 18 Mei 1818 de, bij tien achtereenvolgende halfjarige oproepingen betaalbaar gestelde, doch niet binnen den termijn van de tiende oproeping gereclameerde renten, op de gewone wijze in de bureaux van rentebetaling worden betaald, zoolang de wettelijke verjaringstermijn niet is verstreken.

Z. M. heeft, 1o. aan de na te melden officieren bij de dienstdoende schutterijen, op hun verzoek, eervol ontslag verleend als: bij de dienstdoende schutterij te Amsterdam, aan J. H. Teixe ra de Mattos, als 2den luit., wegens zijne vestiging buiten 's lands; bij de dienstdoende schutterij te Harlingen, aan F. Fontein D.Pz., als kap.; 2o. aan de na te melden officieren bij de dienstdoende schutterijen, behoudens de vervulling der op hen, uit kracht der wet, nog rustende schutterlijke verpligtingen als gewoon lid der schutterij bij de reserve, op hun verzoek, eervol ontslag te verleenen, als: bij de dienstdoende schutterij te Rotterdam, aan J. A. P. Pit en aan A. Q. Kolff, als 1ste luitenants, en aan J. G. van Oordt, als 2den luit.; bij de dienstdoende schutterij te Amsterdam, aan A. L. Kuijper van Harpen, als 1sten luit. en aan J. C. P. F. Diest, als 2den luit.; bij de dienstdoende schutterij te Zaandam, aan T. Duijvis Az., als 1sten luit.; 3o. mede eervol ontslag te verleenen aan mr. B. H. Bosma, als 2den luit. bij de dienstdoende schutterij te Leeuwarden, op grond van art. 64 der gemeentewet; 4o. benoemd bij de dienstdoende schutterij te Rotterdam, tot 1ste luits., P. van Oordt en L. G. L. van der Kun, thans 2de luits.; tot 2de luits., N. Schot, H. C. de Cock en P. van Vollenhoven, thans schutters; bij de dienstdoende schutterij te Zaandam, tot 1sten luitenant, M. Pool Pz. thans 2den luitenant; bij de dienstdoende schutterij te Vlissingen, tot 2den luitenant, J. van der Beke Callenfels, thans schutter; bij de dienstdoende schutterij te Leeuwarden, tot 2den luit. R. Fockema, thans schutter; bij de dienstdoende schutterij te Harlingen, tot kapitein, H. Snijder, thans 1sten luitenant; tot 1sten luit., J. H. W. van Loon, thans 2den luit; tot 2den luit., S. Wiarda, thans fourrier; bij de dienstdoende schutterij te Kampen, tot 2den luitenant, J. Butin Bik, thans schutter.

Bij besluit van 1 November jl. nº. 61, heeft Z. M. goedgevonden tot Burgemeester der gemeente Oldenhove te benoemen Mr. E. J. Huber.

Wij vernemen uit eenen particulieren brief uit Weimar, dat H. M. de Koningin-moeder Weimar verlaten, en hare reis naar Petersburg aangevangen heeft.

Z. Exc. de heer Doblhoff, buitengewoon gezant en gevolmagtigd Minister van Z. M. den Keizer van Oostenrijk bij het Nederlandsche hof, is gisteren van zijn driemaandelijksch verlof in deze residentie teruggekeerd. Z. Exc. heeft de terugreis over Parijs genomen, alwaar hij de wereldtentoonstelling heeft bezigtigd.

De heer Fillmore, gewezen president der Vereenigde Staten van Noord-Amerika, bevindt zich sedert eenige dagen in deze residentie. Die heer heeft gisteren de eer genoten bij Z. M. den Koning in eene particuliere audientie ontvangen te worden.

De heer Belmont, Amerikaansch Minister hier te lande, heeft ter eere van den heer Fillmore een diner gegeven, waarop genoodigd waren Z. D. H. de hertog Bernhard van Saxen-Weimar, Z. Exc. den Minister van Buitenlandsche Zaken en eenige leden van het corps-diplomatique.

Bij het Departement van Binnenlandsche Zaken is ontvangen van den Staatsraad, Commissaris des Konings in Zuid-Holland, eene kwitantie van overstorting in 's Rijks schatkist, groot *vijftig gulden*, wegens nader bij burgemeester en wethouders der gemeente 's Gravenhage ingekomen gelden tot leniging der rampen, door den jongsten watersnood veroorzaakt.

Door den Directeur van 's Rijks veeartsenijschool te Utrecht, is aan het Departement van Binnenlandsche Zaken ingezonden eene som van *f* 4.95, zijnde de waarde van twee coupons nationale werkelijke schuld, elk groot *f* 2.47½ verschenen 1 Julij 1855, en aan genoemden directeur der het postmerk Nijmegen ¹⁸⁄₁₀ in eene enveloppe, waarop de woorden: »*voor de fons van de Veeartsenijschool*» bezorgd.

Nederlandsche Bank, 31 Oct. *Opgaven naar aanleiding van het Kon. besluit van den 9 Junij 18..* (Stbl. no. 124). — Omloopende bankbiljetten *f* 97,402,62.. saldo's van rekeningen-courant *f* 18,915,019.05; munt en muntmateriaal *f* 83,466,084.65½.

De met de jongste mail, bij het Departement van Koloniën, uit Suriname en Curaçao ontvangene berigten omtrent den gezondheidstoestand aldaar, zijn gedagteekend 5 October en 26 September jl.

Uit het eerstbedoelde berigt blijkt, dat de gele koorts onder de bemanningen der koopvaardijschepen afneemt; dat van den 16den tot en met den 30sten September jl., onder de militairen van het garnizoen, vier sterfgevallen aan de in het vorig berigt bedoelde ziekten hebben plaats gevonden, en dat de gezondheidstoestand der bevolking voldoende is.

Het andere berigt houdt in, dat van de 18 lijders aan gele koorts, sedert den 12den September jl. in het militair hospitaal op Curaçao behandeld, 2 hersteld en 4 overleden zijn; en dat, van de 12 in behandeling geblevenen, 11 schepelingen en 1 militair kunnen geacht worden buiten gevaar te zijn.

Overigens laat de gezondheidstoestand op het geheele eiland weinig te wenschen over.

Tot geruststelling van de bevolking en ook als maatregel van voorzorg tegen de cholera, welke steeds op de overkust heerscht en Puerto Cabello op eenen korten afstand genaderd is, was, voor de van dáár komende schepen, door het bevoegen koloniale bestuur eene observatie-quarantaine van 10 dagen op Klein Curaçao bevolen.

In Manheim is een geschrift openbaar gemaakt, ten aanzien van de nadeelen, welke het tot standbrengen van eene vaste brug over den Rijn, voor Keulen, aan den handel en de scheepvaart moet berokkenen. Deze nadeelen leveren echter niet alleen een belangrijk bezwaar op tegen het tot stand brengen van zoodanige brug, maar men meent ook op goede gronden te kunnen beweren, dat de brug, door het vermeerderen van het gevaar voor het ontstaan van ijsverstoppingen, ook de overstroomingen, die in vroegere jaren en nog in het verleden jaar, zoo groote rampen hebben te weeg gebragt, niet alleen in Duitschland, maar ook in Nederland kan bevorderen. Men heeft een aantal afzonderlijke bijzonderheden aangevoerd, tot betoog, dat deze vrees verre is van ongegrond te wezen, en men oordeelt, dat er voldoende redenen aanwezig zijn, welke de Regering der Nederlanden moeten aansporen om geene middelen te verzuimen, ten einde, in overeenstemming met andere belanghebbende Oever-Staten, het Pruissische Bewind van het volvoeren van dit als heilloos beschouwd ontwerp terug te brengen.

Sedert het uit den weg ruimen van de beletselen van de Rhijnvaart in 1831 en het vervallen van de stapelregten van Mainz en van Keulen, is de vaart tot eene hoogte gekomen, waarvan men zich eenig denkbeeld kan vormen bij de overweging, dat, in 7 maanden van dit jaar, 885.. vaartuigen met meer dan 22½ millioen centenaars geladen den Rijn zijn op- en afgevaren en het tolkantoor van Lobith hebben aangedaan. Dat eene vaste brug voor Keulen de vaart grootelijks moet belemmeren, zal wel geen betoog behoeven, en men houdt het dan ook tot dusverre voor onverklaarbaar, hoe Pruissen, hetwelk toch aan de conventie van Mainz van 1831 deel heeft genomen, zoo regtstreeks tegen dit verdrag kan te werk gaan, en daardoor niet alleen Baden, Rijn Beijeren, Hessen, Nassau en Nederland, maar ook zijne eigene Rijnprovinciën benadeelen. Men kan toch niet aannemen, dat Pruissen het stapelregt van Keulen zoude willen herstellen, hetwelk echter daadwerkelijk zoude gebeuren, indien de brug werd gebouwd volgens het ontworpen plan, zonder een open waterweg van ten minste 90 voeten, door middel van eene draaijende brug, en de schepen derhalve last zouden moeten breken.

Dat na een onbelemmerde overtogt van den spoorweg over den Rijn, het eigenlijke doel der onderneming, van dat belang zoude zijn, dat daaraan zoo vele bronnen van welvaart ten offer zouden moeten worden gebragt, meent men onkennend te mogen beantwoorden, ook met het oog op de zoo zeer versnelde gemeenschap door de sleepstoomschepen, en den gunstigen invloed daarvan op den handel, door belangrijke besparing van tijd en van kosten, en men meent tevens niet onopgemerkt te kunnen laten, dat het belang van Nederland zoowel als dat van Pruissen gebiedend vorderen, dat de waterweg op den Rijn zooveel mogelijk onbelemmerd blijve, vermits men niet ondenkbaar bespeurt, dat van de Fransche zijde alles wordt aangewend, om het goederen-vervoer van den Rijn op zijne spoorwegen te verplaatsen, ten einde deze, die weinig rente schijnen te geven, daardoor op te beuren.

De reeds voltooide, en de gedeeltelijk nog in aanleg zijnde spoorwegen der Vereenigde Staten van Noord-Amerika bieden zich uit op de oppervlakte van 25,947 Engelsche mijlen en vertegenwoordigen een kapitaal van 592,770,000 dollars. De vrachtprijzen zijn op de Noord-Amerikaansche

spoorwegen lager dan in eenigen staat van het Europeesche vasteland, en bedragen op de meeste lijnen niet meer dan 1 à 2½ cent per mijl. De gezamenlijke spoorwegen van Europa bedragen niet meer dan 18,842 Engelsche mijlen, waartoe een kapitaal van 1,859,068,000 dollars of gemiddeld 130,300 dollars per mijl aan kosten hebben moeten besteed worden, terwijl de Amerikaansche banen door elkander slechts op 34,307 dollars te staan kwamen. — De uitvinding der telegrafen is mede in Amerika op den uitgebreidsten voet toegepast. De eerste electrische telegraaflijn werd in de Vereenigde Staten in July 1844 door professor Morse opgerigt en wel tusschen Washington en Baltimore, een afstand van 40 Engelsche mijlen. De kosten bedroegen 30,000 dollars. Tegenwoordig zijn 16,735 mijlen met een electrieken draad in verbinding gebragt; en over een even groot getal mijlen is thans de aanleg ondernomen. Het gebruik van den telegraaf is zeer uitgebreid in Noord-Amerika. In een dag worden dikwijls 700 depêches met de Morse-Albanij-lijn, tusschen Washington en New-York, verzonden. Door elkander worden met het Morse-sche toestel 8 à 9000 letters per uur medegedeeld. De gewone prijs is 25 cent voor 10 woorden, voor elke 100 Engelsche mijlen.

Een dagblad maakt de volgende opmerking; De dagteekening van gister herinnert twee gebeurtenissen, welke nu eene eeuw geleden plaats grepen. Het was namelijk den 1 November 1755 dat het grootste en schoonste gedeelte der stad Lissabon door eene aardbeving verwoest werd, waarbij honderden het leven verloren, en dat Maria Antoinette, aartshertogin van Oostenrijk, geboren werd, die later den Franschen troon met Lodewijk XVI deelde, om eenige maanden na dien ongelukkigen Vorst hem op het schavot te volgen.

De afgetreden Procureur-Generaal bij het Provinciaal Geregtshof van Zuid-Holland, de heer Junius van Hemert, heeft den 27sten October jl., aan de heeren advocaten en procureurs bij den Hoogen Raad der Nederlanden en het Provinciaal Geregtshof in die provincie, een rondgaanden brief doen toekomen, die o. a. het volgende bevat:

«Bijna vier-en-veertig jaren lang in regterlijke ambten geplaatst, heb ik gedurende de laatste veertig jaar, als ambtenaar van het Openbaar Ministerie, eerst bij het voormalig Hooggeregtshof en later bij het Provinciaal Geregtshof, zoo van Holland als van Zuid-Holland, in onafgebroken betrekking gestaan tot de balie van 's Gravenhage, en mogt mij het voorregt te beurt vallen, dat die betrekking steeds door wederzijdsche achting en welwillendheid werd gekenmerkt. Hebt dank, Mijne Heeren, voor de blijken dier achting en welwillendheid, die ik van uheden mogt ontvangen. Gelooft, dat ik dezelve steeds op hoogen prijs stel en dat zij ook vervolgens tot de zeer aangename herinneringen uit mijn openbaar leven zullen behooren.

«Ontvangt bij dit mijn afscheid, mijne beste wenschen voor den voortdurenden bloei der 's Gravenhaagsche balie en wilt tevens de verzekering aannemen mijner opregte hoogachting.»

Den 26sten October ll. werd voor raden-commissarissen uit den Hoogen Raad, de heeren Modderman en Crans, behandeld het verzoek om surséance van betaling, gedaan door de heeren Hofkes en zoon te Almelo. Blijkens de op de griffie gedeponeerde stukken, bedraagt het actief ƒ 1,268,639.69½ en het passief ƒ 1,161,910.76, ten name van 106 crediteuren. Voor de heeren Hofkes verscheen met den procureur François, de advocaat Mr. G. M. van der Linden, welke laatste tevens als gemagtigde voor vijf-en-vijftig crediteuren compareerde; voor een crediteur uit Rotterdam verschenen Mr. P. L. F. Blussé, en de procureur Kraijenhoff; verder was tegenwoordig de secretaris van de Nederlandsche Handelmaatschappij, welke de grootste crediteur is, enz.

Met groote belangstelling wordt de beslissing van den Hoogen Raad in deze voor Overijssel zoo hoogst gewigtige zaak te gemoet gezien.

Naar men verneemt hebben de heeren Predikanten bij de Hervormde gemeente alhier, besloten om in den loop dezer maand, bij het verrigten van hun godsdienst-werk, dit met toga en baret uit te oefenen.

Er heeft zich te dezer stede eene commissie gevormd uit de Remonstrantsche broederschap alhier, die zich in verbinding heeft gesteld met de Hoofd-commissie te Amsterdam, tot het oprigten van een monument, ter eere van wijlen den Hoogleeraar Ab. des Amorie van der Hoeven. Reeds is tot dat einde aan de leden dier gemeente, als ook aan eenige ingezetenen, eene lijst tot inschrijving voor dat doel aangeboden.

Het Koninklijk Penningkabinet alhier, is dezer dagen wederom met een aantal stukken van verschillenden aard vermeerderd. Men merkt daaronder op een' halven rijksdaalder van Hendrik van Brederode, als heer van Vianen, in den Haarlemmermeerpolder opgegraven, en buitengemeen fraai bewerkt; het gouden 52 guldenstuk van Zeeland, 1682; de zeldzame zilveren penningplaat, met afbeelding van het vuurwerk in den Hofvijver alhier, bij gelegenheid der afkondiging van den vrede te Aken, in 1749; den gedenkpenning ter eere van den generaal Brune, wegens den slag bij Castricum; een' zilveren schutterspenning der burgercompagnie van Batavia-westzijde, in 1702; den gouden Solidus en Tertius Solidi, van Grimoald, hertog van Beneventum; wijders nog twee buitengewone groote zilveren gedenkpenningen, de een door den beroemden Seb. Dadler, ter eere van Keizer Ferdinand III, als hersteller des vredes in het Duitsche Rijk, bij gelegenheid der bijeenkomst van de commissie ter sluiting van dien vrede, te Neurenberg, in 1649; de andere, nog grooter, door den Darmstadschen graveur Anton Schoever, op de ontmoeting tusschen Keizer Frans I, Jozef II, als Roomsch Koning, en Lodewijk VIII, landgraaf van Hessen-Darmstadt. Deze laatste stukken alleen zouden een bezoek overwaardig zijn van het Penningkabinet, dat zoo veel verscheidenheid, zoo veel schoons en belangrijks aanbiedt.

Gisteren avond heeft de Nederlandsche vereeniging tot afschaffing van den sterken drank (afdeeling 's Gravenhage) in haar gewoon locaal eene openbare vergadering gehouden, onder leiding van den voorzitter, den heer S. A. van Hoogstraten. De spreekbeurt werd vervuld door den heer A. de Vletter, hoofd-onderwijzer te 's Gravesande, die in eene treffende rede weder de rampzalige gevolgen schetste van het gebruik en het misbruik van den sterken drank, hetgeen uit het bezoeken van de herberg voortvloeide. Hij toonde, in levendige kleuren, aan, hoezeer dat de vernietiging van huisselijk en maatschappelijk geluk ten gevolge had. Daarna werden eenige mededeelingen gedaan, waaruit bleek, dat er weder eenige personen als leden waren toegetreden. De vergadering werd door den Voorzitter met eene toespraak geopend en besloten. Zij werd door eene talrijke menigte, waaronder vele dames, bijgewoond.

De commissie uit de 's Gravenhaagsche Boekhandelaarsvereeniging, belast met het houden eener verloting, ten voordeele van het op te rigten standbeeld voor Laurens Janszoon Coster, heeft bekend gemaakt, dat, gedurende deze week, met Zondag, den 4den November ingesloten, de tentoonstelling van de ingezonden voorwerpen nog blijft opengesteld en wel *kosteloos*, op vertoon van een lot of een toegangbiljet, ten huize van den heer Nijhoff, in de Raamstraat alhier. Na dien tijd zal deze tentoonstelling worden gesloten, terwijl de dag der verloting nader zal worden aangekondigd. De prijs der loten is ƒ 1.

Gisteren mogt ter Landsdrukkerij de heer G. Entrop van Poeteren, zijn vijftigjarig feest als ambtenaar bij die instelling vieren. Van vele zijden mogt de man, die zoo langen tijd met ijver zijne pligten vervulde, gelukwenschen en bewijzen van deelneming ontvangen. Zijne medebeambten hebben hem ter herinnering van eene gelegenheid, die zoo weinigen gegeven is te beleven, met een fraai geschenk vereerd.

Eene hoogst belangrijke verkooping van kunstwerken zeldzame boeken, manuscripten enz., zal den 14 November aanstaande te Brussel gehouden worden. Onder het groot aantal kostbare werken, hier voorkomende, merken wij op: 8 manuscripten op velijn-perkament met fraai geschilderde miniaturen en ornamenten, dagteekenende van de 13de tot de 16de eeuw; de werken van Leon. da Vinci, Joubert, Rubens, Lavater, Laudon (in folio 12 deelen), Descamps, Teniers, P. Breughel, Salomon Gesner, Bardon, Cats, B. Picart, Holbein, Kilian, Rysel, Laborde, Montfaucon, antiquités 15 deelen (2 ex. waarvan 1 op groot papier), *la gallerie de Florence*, 4 vol. in folio, *les Loges de Raphaël*; de Marchi, *Architecture Militaire*, 5 vol. in folio, Vetruvius Pollio; de Bry enz.

Voorts eene collectie van 48 werken handelende over Bouwkunst en Perspectief en 90 werken van oude ornamenten, kostumen, feesten, ridderspelen en rijkunst. Onder de theologische werken vinden wij: de *Biblia Polyglotta* van Walton en Castelli, de werken van C. a Lapide, Benoit XIV, Fleury, Houdry, de Conciliën van Hartzheim, enz. enz. Onder de verdere afdeelingen melden wij; de de werken van Galenus, Celcus, Buffon, 44 vol. in 4o. Brisson, de Grieksche en Latijnsche woordenboeken van Stephanus, Ducauge, Cherbier de Drapiez, Curtis, *Botanical Magazine* 53 volumes, het *Sertum Botanicum*, de Grieksche en Latijnsche auteurs in de beste uitgaven, daaronder de prachtuitgave van Horatius, in folio door Pierre Didot gedrukt, enz. enz. — Geschiedenis, penningkunde enz. zijn eveneens waardig vertegenwoordigd door de volgende werken: de reizen van Zuallart, Breydenbach enz. de collectie der Bijzantijnen in 33 deelen in folio, Leroy, *théatre sacré en profane de Brabant*; Wassebourg, *les délices du pays de Liége* 5 vol. in folio, monumenta Boica 27 vol. in 4o. Khevenhiller, Hemricourt, Dugdale, Magny, van Loon, en eindelijk 6 authographen van Willem de Zwijger en idem van den hertog van Alba.

Rotterdam, 1 Novemb. Heden in den laten avond heeft het garnizoen dezer stad zich aan boord van de stoomboot *Aymon Louise* ingescheept, om daarmede naar Bergen op Zoom overgebragt te worden.

Delft, 1 Nov. De dames-vereeniging *Dorcas* alhier, heeft ten behoeve harer loterij ontvangen van H. M. de Koningin eene prachtig vergulde pendule; en van H. K. H. Prinses Hendrik een sierlijk bewerkt tafeltje.

Purmerend, 31 Oct. Door eene menigte kiesgeregtigden is dezer dagen een adres aan den gemeenteraad gerigt, ten einde terug te komen op het besluit, om de belasting op het gemaal als eigen middel te blijven heffen. Adressanten, ofschoon erkenende, dat de invoering van eenen personelen omslag aan zwarigheden kan onderhevig zijn, vermeenen, dat bij bezuiniging der uitgaven en verbetering der inkomsten, vooral 1o door *in het openbaar* te verpachten de gemeentelijke eigendommen en 2o door de opcenten op de grondlasten tot het maximum op te voeren, zoodanige dir. belasting niet eens of althans op eene zeer geringe schaal zou noodig zijn. De stemmen hebben gestaakt; de raad zal Zaturdag definitief beslissen.

Hellevoetsluis, 31 Oct. Zr. Ms. brik *de Arend*, komm. kapt.-luit. ter zee Volmer Knollaert, en Zr. Ms. schooner *de Wesp*, komm. luit. ter zee 1e klasse, Sloos, beide onlangs van Curaçao hier binnengekomen, zijn heden buiten dienst, en het état-major op non-activiteit gesteld.

Middelburg, 31 Oct. Wij vernemen, dat door de Concessionarissen van de Stoomboot-dienst op de Wester-schelde van de concessie dier dienst tegen Januarij 1856, bij Gedeputeerde Staten opzegging is gedaan, en dat alzoo bij de aanstaande najaars-vergadering der Provinciale Staten ook deze zaak in behandeling zal komen. (*M. C.*)

— De Arrondissements-regtbank alhier hield heden eene plegtige openbare zitting, tot installatie van Mr. J. H. de Stoppelaar, als substituut-griffier bij die regtbank, waartoe hij bij Zr. Ms. besluit dd. 4 Oct. ll. is benoemd.

Apeldoorn, 31 Oct. Er heerscht heden in deze plaats eene ongewone levendigheid en, van vele huizen wapperen vlaggen, ter gelegenheid van de landbouw-tentoonstelling. Er zijn vele gewassen van zand- en kleigrond, tot voedsel van menschen en vee aanwezig, en daarvan zijn enkele bekroond. Ook de tentoongestelde landbouw-werktuigen getuigen van vooruitgang.

Voor de zaal der expositie, doet zich een goed harmonie-gezelschap hooren, en veraangenaamt het eigenaardige van dit feest.

De veemarkt, die heden gehouden werd, was ruim voorzien, en de kwaliteit van het vee zeer onderscheiden. De prijzen waren iets lager met weinig koopers. Men scheen eene nog lagere limite gesteld te hebben.

's Hertogenbosch, 31 Oct. Heden heeft het prov. geregtshof van Noord-Brabant uitspraak gedaan in de zaak van Jacob van Hasselt; beschuldigd van het aangaan van een tweede huwelijk vóór de ontbinding van het eerste. (bigamie). Het hof heeft overwogen: 1o. dat de goede trouw van den beschuldigde ten deze niet was bewezen, wijl hij zich bij 't aangaan van het tweede huwelijk als ongehuwd heeft aangegeven; 2o. dat het huwelijk voor den resident van Rembang gesloten, was wettig, dewijl het aan de wettelijke vereischte, op Java in gebruik, voldoet; 3o. beschouwde het hof, de ten processe overgelegde attestatie de vita van Joh. Cath. Hornung als authentiek, wijl ze in burgerlijke zaken als zoodanig moest aangenomen en in strafzaken dus evenmin hare wettige kracht konde ontzegd worden. Het Hof heeft mitsdien den beklaagde schuldig verklaard aan bigamie, en de verzachtende omstandigheden in deze zaak aanwezig aannemende, hem veroordeeld tot 5 jaren tuchthuisstraf. De veroordeelde heeft zich onmiddellijk in cassatie voorzien.

— Naar men verneemt is het Openbaar Ministerie bij het Noord-Brabantsche Hof in cassatie gekomen van het vonnis, in de zaak tegen den Notaris te V. uitgesproken.

— Laatstl. Zondag hebben er, naar men verneemt, in het anders zoo stille dorp Vrijhoeve-Capelle, in Noord-brabant, ongeregeldheden plaats gehad; een paar personen moeten over eene eenvoudige zaak met elkander in twist zijn geraakt, welke al spoedig tot dadelijkheden overging, en waarbij de een den ander zoodanig aan de pols eene wond toebragt, dat men aanvankelijk voor het behoud zijns levens beducht was; dan door spoedig aangebragte geneeskundige hulp, door een allezins bekwamen heelmeester, voedt men hoop hem in het leven te mogen behouden. De dader van dit gruwelstuk is, dank hebbe de activiteit der gemeente-politie, terstond in verzekerde bewaring genomen, en vervolgens aan de justitie overgeleverd, ten einde de zaak te onderzoeken.

— Ll. Zondag heeft te Gilse, provincie Noordbrabant, een groot ongeluk plaats gehad. P. van Gestel, bouwman aldaar, had zich dien dag met zijnen zoon, die bruidegom is, benevens diens bruid, met kar en paard naar Alphen ter bruiloft begeven, en kwam des avonds omstreeks zeven ure, nadat hij den bruidegom met de bruid ten haren huize had laten afstappen, aldaar in het dorp terug. Eensklaps ging het paard, zeker verschrikt, aan het hollen, waardoor van Gestel op den grond viel en waarschijnlijk het wiel over zijn ligchaam kreeg. Ofschoon dadelijk opgenomen en in een nabijgelegen huis gebragt, zonk de man dood neder; het paard kwam nog hollende, hoewel 20 minuten ver, te huis aan, alwaar het op eene houtmijt loopende ter aarde nederstortte.

Groningen, 31 Oct. Naar men verneemt hebben eenige leden van het vroeger bestaan hebbende bataillon Groninger stedelijke schutterij, hetwelk in het jaar 1830 van hier naar Nijmegen is vertrokken, het voornemen opgevat om den 11 Nov. e. k. eene bijeenkomst te houden, ter herinnering van deze voor hen gewigtige gebeurtenis, als zijnde het juist vijf en twintig jaren geleden, dat die plaats had.

— Heden promoveerde alhier tot doctor in de beide regten, de heer G. J. Keizer, van Groningen, na verdediging van eenige *quaestiones Juris Inaugurales*, en tot doctor in de wis- en natuurkunde, de heer G. van Hennekeler, van Leiden, na verdediging van eene in de moedertaal geschrevene verhandeling: *de primitive wortels der getallen, en hunne toepassing op de decimale breuken.*

— Men verneemt, dat HH. studenten aan de Hoogeschool alhier, zich bij request hebben gewend tot Z. M. den Koning, ten einde hunnen wensch te kennen te geven dat de heer Dr. W. Hecker, lector aan genoemde Hoogeschool bij de bestaande of eventuële vacatures, moge worden benoemd tot hoogleeraar in de letterkundige faculteit alhier. (*Gr. Ct.*)

Op de tentoonstelling te Parijs verdient, onder 't geen door Nederland is ten toon gesteld, zeker niets zoozeer de aandacht, als de groote trofée door de Nederlandsche Handel-maatschappij ingezonden, die, bij eene hoogte van 12 Ned. el, een grondslag heeft van 10 el, en geheel is te zaam gesteld uit voortbrengselen uit onze Nederl. Oost-Indische bezittingen. Duizenden liepen die trofée voorbij, zonder bijna één blik te slaan op die *boutique d'épicier*. Elk Hollander gevoelde toch zekeren eerbied voor die roemrijke kolom, die in het nevengebouw verrijst, en getuige is van 't geen Nederland aan Indië verschuldigd is. Elk Nederlander zag met welgevallen, die statige met banieren versierde gedenkzuil van Holland's rijkdom. Maar ook daarom nemen wij gaarne het volgend uittreksel op, dat ons door de *Amst. C.* wordt geleverd, uit een werkje, *visite à l'Exposition* van den heer Tresca, waarin deze zegt:

«Het karakter der Nederlandsche bezittingen is geheel verschillend van dat der Engelsche kolomen. De weefstoffen en in het bijzonder de rameh komen er met eenige houtsoorten voor, maar hare produkten, die zeer verschillend zijn, bestaan vooral in bewonderenswaardige specerijen, verfstoffen, koffij- en thee-soorten. Deze voortbrengselen dragen het karakter van wereldburgerschap met zich. De trofée, die in het middenpunt van het nevengebouw al deze produkten der Nederlandsche bezittingen vereenigt, drukt zeer goed het karakter van land en volk uit. De kisten, tonnen, balen en zakken zijn niet voor de tentoonstelling opzettelijk gemaakt; het zijn de gewone middelen

en bekleedselen waarvan de Nederlandsche koopman zich bedient om de produkten uit de koloniale bezittingen aan de wereld te verzenden. De scheepspek — en teerlucht komt er u uit tegen. Het is alsof het schip de haven binnenkomt en men bezig is de lading uit het hol op het dek te brengen. Hier vertoont zich aan uw oog eene ingestorte ton, waaruit de muskaatnooten bij duizenden rollen; daar een digt gepakte kist met fraaije kaneelpijpen; elders een open vat, dat als een hoorn van overvloed u den kostbaren indigo vertoont; ginds een ander, waarin het fijne blad der gomlak zigtbaar is; op eene andere plaats weder specerijen, peper, koffij, thee en kruidnagelen, in indische kisten en dozen gepakt. Die baal daar is opgevuld met vezelen van rameh, waarvan een streng in den hoek der kist is opgehangen. Aan deze zijde is een kist met sigaren geopend; aan de andere, vertoonen zich de schoone tabaksbladen uit Nederland. Er is in dien schat van rijkdom, in dien chaos van ruwe grondstoffen, die aan duizende nijvere ingezetenen een middel van bestaan verschaffen, iets, dat den maatstaf aanwijst van hare waarde; de schranderheid van den voortbrenger, de kennis van den handelaar, de werkzaamheid van dit groote volk, eenmaal de beheerschers der zee, dat van alles zoo wèl weet partij te trekken; zijne goederen te ruilen, zijn haring te kaken, en zijne ruwe, onaanzienlijke balen en kisten te verwisselen tegen tonnen gouds; dit alles spreekt er u uit toe. Er is niets in het tentoonstellingspaleis, dat u een juister voorstelling geeft, dat u meer kleur, meer leven aantoont dan deze trofée, waarin de plooijen der nationale vlag als voortgedreven door den adem der zeewinden, worden zaâmgevat.»

Verscheidenheden.

De zoogenaamde Prins van Armenië.

Sedert een paar dagen hadden de meest gelezen dagbladen van Europa er van gewaagd, dat de Oostersche kwestie welligt eene geheel nieuwe wending zou kunnen erlangen, ten gevolge van de aanbieding door den Prins Leo van Armenië van zijn degen aan Rusland.

Een gansch gebouw van gissingen werd op die berigten gebouwd. Armenië, Circassië, Perzië zouden allen vroeger of later den standaard van Prins Leo volgen. De deftige *Augsburger Zeitung* liet zich uit Berlijn schrijven, dat aldaar de Armenische held, de jeugdige vorst Leo, een belangwekkend personaadje, was aangekomen. Dat blad schilderde hem af als een Oosterling met levendige gelaatstrekken, schoone gestalte, en als iemand rijk aan allerlei vreemde lotwisselingen. «ZIJNE KONINKLIJKE HOOGHEID Leo Jacques Prins van Armenie, prins van Korikoz, prins van Georgie, prins van Lusignan, Rupsignac, prins van Gapan, was de zoon van Leo IV van Lusignan, die in het huwelijk was getreden met prinses Pinna, dochter van Leo VI, Koning van Armenië. Het genoemde blad beweert al verder, dat de goederen, welke de jeugdige prins in Klein Armenië reeds bezat, bij de in-bezitneming van die streken, door Rusland was in beslag genomen, en hij thans voorloopig een jaargeld ontving. In afwachting van de herstelling in zijne goederen, moest de jeugdige held, nazaat der Lusignans beroemd in de kruistogten, als balling rondzwerven. Dit alles werd in vollen ernst door de *Augsburger Ct.* in Augustus jl. verkondigd; en de Engelsche bladen gewaagden reeds van den invloed, dien de gebeurtenissen in Armenië op het lot van Klein Azie konden uitoefenen. Werkelijk was een persoon, die zich al de genoemde weidsche titels liet geven, te Berlijn aangekomen en leefde aldaar op een vorstelijken voet. Een zilveren star prijkte hem op de borst met een rood kruis daaraan gehecht: men zag hem bij openbare gelegenheden met gouden sporen versierd en met een zware gouden rijzweep in de hand. Hij had zich in de hooge wereld toegang weten te verschaffen, was ridderlijk beleefd met de dames en niet karig in het uitreiken van zijn portret, waaronder in het Fransch het opschrift was gesteld van Leo, prins van Armenië, verdediger van de Oostersche kerk. Bij vele gezanten was hij een habitué. Hij had eene drukke correspondentie met zijn vleugeladjudant Achmet-Khan, die nu eens Holland, dan weder Italie bereisde. Ongelukkig echter voor Prins Leo, die door zijnen weidschen zwier en drukke briefwisseling zeer in het oog moest loopen, herinnerde zich de Berlijnsche politie eindelijk, dat zij reeds in den jare 1847 met een geheel naar dien personadje zwemenden vreemdeling eenige bekendheid had (gehad), met dat onderscheid, dat Prins Leo Jacques, toen Joseph Johannes heette. Spoedig was zij op het spoor van zijne vroegere bedrijven en hij, die gedurende drie maanden in een der fraaiste straten van Pruissen's hoofdstad had gewoond, een koninklijk wapenschild op zijne deur had doen plaatsen met het opschrift in gouden letters: Prins van Armenie, »werd naar het huis van correctie te Berlijn overgebragt. Bijzondere brieven van daar melden omtrent hem het volgende: »Korikos, zoogenaamde erfprins van Armenie en George, kleinzoon van Leo V en officier in Russische dienst, is een Hollander van afkomst, zijn vader was scheepsreeder te Samarang op Java, en zijne moeder eene Duitsche. Hij volbragt eenige voorbereidende studien te 's Gravenhage, hij studeerde te Leiden en moet aldaar den kandidaatsgraad hebben erlangd, (waarin blijkt niet). Hij heet werkelijk Joseph Johannes.

Den 29en October 1846 verscheen hij met een paspoort gedagteekend St. Petersburg 1846 te Brussel, en gaf op, dat zijne goederen, welke meer dan 15 millioen franken waard waren, door de Russische regering waren in beslag genomen en dat hij een maandgeld van 1000 à 1500 fr. te ontvangen had van den Russischen gezant in Stuttgardt. Onderzoek nopens hem ingesteld, bewees nogtans, dat hij een gansch ander was, dan waarvoor hij zich uitgaf; dat er noch goederen van hem waren in beslag genomen, noch dat hij eenig pensioen te ontvangen had. Inmiddels schreef hij toch uit Brussel aan de Koningin van Engeland, zich noemende Prins Leo von Korikoz, verzoekende eene plaatsing als aide-de-camp bij Prins Albert; hij ondervond evenwel eene weigering, welke hem niet afschrikte. Nogmaals wendde hij zich tot H. M., somde al zijne beweerde aanspraken op, verzocht om geldelijken onderstand, voorgevende, dat hij genoodzaakt was geweest uit zijn vaderland te vlugten, omdat hij deel had genomen aan eene zamenzwering tegen den Keizer van Rusland. Op de eene of andere wijs wist hij zich 1500 fr. te verschaffen, en den 2 Junij 1847 reisde gezegde Prins Korikoz door Aken, zich zonder eenig oponthoud naar Stuttgardt begevende, waar hij een eerste hôtel opzette en alles op vorstelijken trant inrigtte; hij verliet nogtans dat hôtel zonder te betalen, en koos toen een nederiger verblijf. Ofschoon hij maar met valsch paspoort voorzien was, liet hij zich bij den Russischen gezant te Stuttgardt (Vorst Gortschakoff, thans te Weenen) aandienen, en verzocht eene ondersteuning van den Keizer van Rusland, op grond, dat hij de afstammeling van een verbannen Armenischen Prins zou zijn; hij werd evenwel niet als een Russisch onderdaan erkend en erlangde geen geldelijken onderstand. Daar men te Stuttgard berigt kreeg, dat hij te Brussel vele schulden had achtergelaten, en daar hij niet in staat was de wissels te betalen, welke hem uit die stad waren aangeboden, werd hem door de politie van Stuttgardt bevolen, die stad te verlaten; diensvolgens vertrok hij naar Baden-Baden, zonder dat hij den eigenaar van zijne woning de huurpenningen voldaan had. Toen deze hem in Baden wilde vervolgen, was hij er echter niet te vinden.» Zijne verdere handelingen komen, volgens andere berigten, hierop neder: Hij koos thans Engeland tot het tooneel zijner bedriegeren. Met ongeloofelijke onbeschaamdheid, of wel door bedreigingen, wist hij het medelijden gaande te maken of geld af te persen aan vele Vorstelijke huizen en gezantschappen, schrijvende regts en links aan aanzienlijke personen. Bij gelegenheid, dat Kossuth naar Engeland overkwam, en zijne welbekende opzettende taal tegen Rusland en de twee andere Noordsche Staten deed hooren, trok Joseph Johannes er meesterlijk partij van om zich populair te maken, daar hij allerwege beweerde, dat hij, even als Kossuth, door Russische en Engelsche politiebeambten vervolgd werd, die zijne brieven onderschepten, enz. Men herinnert zich nog de hoogdravende brieven, die hij daarover in den *Times* en andere voorname Engelsche bladen schreef.

Eene onaangename zaak dwong eindelijk Zijne Hoogheid Londen te verlaten. Hij had namelijk een zeer vertrouwelijken omgang gehouden met de vrouw van een Engelschen ambtenaar, Mitchel genaamd. De beleedigde echtgenoot had hem deswege aangeklaagd, en dien ten gevolge was hij bij een vonnis van den 8 Junij 1853 veroordeeld tot eene schadevergoeding, ten bedrage van 750 pd. st. De Engelsche bladen hielden destijds breedvoerige artikelen in over dat geruchtmakend proces tegen den Prins van Armenie. Hij kon waarschijnlijk die geldboete niet betalen, ten minste hij begaf zich onmiddellijk naar Parijs en later naar Turijn.

In beide steden heeft hij zijn vorig bedrijf herhaald, zich in de voornaamste kringen gedrongen en met verschillende gezanten omgang gehad. Hij had er bijzonder slag van, de dagbladen te gebruiken, om bij zijne aankomst in eene groote stad, onmiddellijk als historisch persoon op te treden en de leemten in zijne legitimatie-papieren aan te vullen. Hij bewees zijne wettigheid gewoonlijk door acten, welke, gelijk hij voorgaf, in het Syrisch, doch inderdaad in eene onverstaanbare taal geschreven waren, en door een overgroot aantal brieven van hooggeplaatste personen, waarin hem, doch steeds naar aanleiding van zijn eigen beweren, de titel van prins of vorst gegeven werd. Vooral gebruikte hij den list, zich steeds bij hooge politie-ambtenaren in te dringen, ten einde daardoor, zoo min mogelijk, verdacht te schijnen. Zijne manieren als edelman, zijne kennis van vele talen, met name de Fransche, Engelsche, Russische, Hoogduitsche, zijne ordester en zijne hooge betrekkingen, waren oorzaak, dat hij door de politie tot dusverre ongemoeid werd gelaten.

Hij heeft zich geruimen tijd in het Oosten, te Konstantinopel en in de Nederlandsch Oost-Indische kolonien opgehouden, en bezit dien ten gevolge eene naauwkeurige kennis der Oostersche aangelegenheden en veel taalkennis.

Wij spraken boven van het gebouw van staatkundige gissingen, die op de vermaande aanbieding van den beweerden Armenischen Prins gemaakt werden; zie hier wat een der voornaamste Fransche bladen dezer dagen deswege nog vermeldde, en waardit blijkt hoe fijn gesponnen het weefsel van dezen gelukzoeker — eene soort van koning Theodoric uit de vorige eeuw was.

»De generaal Murawieff, de opperbevelhebber van het Russische leger voor Kars (zegt de Franschgezinde briefschrijver) heeft eene proclamatie in de Armenische taal doen uitvaardigen, waarin hij aan alle Armeniers kond doet dat de Prins Leo van Armenie dezer dagen aan den Keizer van Rusland den bijstand van zijnen degen aangeboden heeft, en dat hij binnen zeer korten tijd in Erivan, de hoofdstad van Russisch Armenie, verwacht wordt. Deze tijding heeft hier (te Konstantinopel) groot opzien gebaard; zij is het onderwerp der gesprekken, en onder anderen wordt gezegd dat de Prins stellig verklaard heeft, nimmer de wapenen tegen Keizer Alexander te zullen voeren. De handelwijze van Prins Leo is te meer bevreemdend, daar de Sultan bereid is om Armenie als een zelfstandig land te erkennen. Al de vrienden van den Prins zijn dan ook van zins de betrekking met hem af te breken, indien hij in zijne ingenomenheid met Rusland volhardt, en onder degenen die de meeste verontwaardiging aan den dag leggen, behoort de gouverneur van Turuberania, prins Petrosbeg, de getrouwste vriend van prins Leo.

«Zijn gedrag zal ook door de edele vrienden, die hij in Engeland heeft, zonder verschooning beoordeeld worden. Terwijl men voor de onafhankelijkheid van zijn land werkzaam is, trekt de Prins den degen, maar tegen hen welke aan die taak arbeiden!

«Dat het aanbod van den Prins door Keizer Alexander gretig aangenomen is, laat zich begrijpen; de Keizer ziet zeer wel in, welk een indruk dat voorval op de Armenische en Christelijke bevolking van geheel Turkije [...] maken.

»De hier ter stede gevestigde patriarch der Armeni[...] kerkgemeente geeft ons de verzekering, dat die stap [...] den Prins slechts eene hoffelijkheid is: hij is kolonel [...] non-activiteit in Russische dienst, en als zoodanig gaf [...] den wensch te kennen om werkelijk van dienst te [...] Doch hoe het gedrag van den Prins ook door den patri[arch] moge verklaard worden, het maakt hier diepen indruk. [...] patriarch is aan het Ministerie van Buitenlandsche Za[ken] ontboden, en is aldaar twee uren lang met den Minis[ter] in onderhoud geweest.

»De grootvader van den Prins was steeds aan Napole[on's] staatkunde verknocht; zijn grootvader van moeders [...] ontving in het jaar 1802 van Napoleon I een schrij[ven] met een nadrukkelijk protest des Keizers tegen de aanhe[ch]ting van Georgie aan Rusland. Deze brief is nog in [...] bezit van den Prins Petrosbeg; hij is voornemens dien [...] Keizer Napoleon III te zenden.»

Dat alles komt thans uit op niets; tenzij dat het [...] melding waard wordt gekeurd voor het Geregtshof te Ber[lijn], waarvoor prins Korikoz eerlang te regt zal staan.

Correspondentie.

Dezer dagen eene wandeling makende langs den Bez[ui]denhoutschen weg, trok mijne bijzondere aandacht het vo[etp]ad, leidende van de schenkkade tot aan het huis, beke[nd] onder den naam van dat *van Hoppenbrouwer*. Dat p[ad] verkeert in een zoo slechten staat, dat het voor voetgangers niet gangbaar is. Men hoopt dat het pad spoedig e[ene] verbetering zal ondergaan, hetzij door het domein-bestuur, hetzij door het Rijk, ten einde daar geen ongelukken zul[len] ontstaan, welke onvermijdelijk te achten zijn, als die [...] niet verbeterd wordt.

Publieke Vermakelijkheden.

Kon. Fransche Schouwb., Zaturdag 3 Nov. 6½ [...]
ROBERT LE DIABLE, grand opéra en cinq actes.

Prijs-Courant der Effecten.

PER TELEGRAAF.

AMSTERDAM, 2 November 1855.

	pCt.			
NEDERL. W. Sch.	2 1/2	61 13/16	15/16	7/8
Dito dito 1844.	3	72 7/8	73 1/4	1/4
Dito dito 1844.	4	91 1/8	7/16	1/8
O. I. L. 1844 . . .	4	—	—	—
Amort. Synd.	3 1/2	88 3/8	—	—
Hand.-maats. . . .	4 1/2	—	—	—
BELGIE. certific.				
bij *Rotschild*. . .	2 1/2	50	—	—
RUSL. Bij *Hope*				
1798 en 1816 . .	5	101	1/4	1/8
Dito 1828—1829 . .	5	100	—	—
Insch. in Assign. .	6	—	—	—
Cert. van dito. . .	6	57	—	—
Neg. 1831—1833. .	5	—	—	—
Hope en C°. 1840.	4	74 3/8	—	—
Stieglitz.	4	—	—	—
dito 1854.	5	79 3/4	80 1/4	1/8
Nieuwe Engels. . .	4 1/2	85 3/8	—	—
POLEN. Certific. .	4	67 7/8	—	—
Aand. Lot. fl. 500.		—	—	—
SPANJE. Nieuwe .	1 1/4	18 15/16	19	—
Buitenl.	3	37 7/8	—	—
Binnenl. 6/m. . .	3	31 1/2	5/8	5/8
Cert. Coup.		4 1/8	3/16	—
Amortisable		5 1/16	5 1/16	1/4
PORTUG. Lond. . .	3	39 9/16	5/8	5/8
OOSTENR. Metal.				
1816—1852. . .	5	62 1/2	5/8	—
Dito 1849—1854. .	5	72 1/2	9/16	9/16
Dito Zilv. Nation. .	5	65 3/4	7/8	7/8
Dito 1847—1852. .	2 1/2	31 5/8	3/4	—
PRUISS. Lot. 1854. .	3 1/2	193	—	—
BRAZ. Lond. 1824. .	5	97 1/4	—	—
PERU »	4 1/2	—	—	—
MEXICO »	3	72	—	—
GREN. »	2 3/4	18 1/2	9/16	—
Uitgestelde.		17 5/8	11/16	—
ECUAD. Lond. . . .		6 9/16	5/8	—
VENEZ. » . . .	4	23 3/4	—	—
Uitgestelde.	1 1/2	11 1/8	—	—

Vaste markt, veel affaire, amortisatie merkelijk hooger.

LONDEN, heden.

Eng. geconsolid.	3	pCt.	87 7/8 à	—
Spanje.	1 1/4	»	19 1/4 à	—
Mexico	3	»	19 3/4 à	—

PARIJS, heden.

Fransche certific.	4 1/2	pCt. fr.	—
» »	3	»	64
Spanje	3	»	—
»	1 1/4	»	—

WEENEN, heden.

Metalliek	5	pCt.	—
Nationaal	5	»	—
Wissel London		»	—
Zilver		»	—

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.